

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság

**VIII. Tudomány- és Technikatörténeti
Konferencia**

Belényes, 2015 június 18–21.

A konferencia szervezője

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság – EMT
Tudománytörténeti Szakosztály

A konferencia társelnökei

WANEK Ferenc
KÁSA Zoltán

A konferencia tudományos bizottsága

WANEK Ferenc,
az EMT Tudománytörténeti Szakosztályának társelnöke
Dr. KÁSA Zoltán,
az EMT Tudománytörténeti Szakosztályának társelnöke

A konferencia szervezőbizottsága

HORVÁTH Erika
MIKLÓS Beáta
PAP Tünde
PROKOP Zoltán

Nyomda

INCITATO – Kolozsvár

Támogatók

Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. – Budapest
Magyar Tudományos Akadémia – Domus Kuratórium – Budapest

A konferencia programja

Csütörtök, június 18.

Helyszín: PRINCIPESA MARGARETA Panzió (Str. Vasile Lucaciu nr. 5).

18⁰⁰ – 21⁰⁰ regisztráció, elszállásolás
20⁰⁰ – 22⁰⁰ vacsora

Péntek, június 19.

7⁰⁰ – 8⁰⁰ reggeli
8⁰⁰ – 20⁰⁰ egész napos szakmai kirándulás a

Belényes–Magyarremete: ÁRPÁD-kori (ma: református) műemléktemplom–**Albioara-szoros:** a bauxitbányászat nyomai–**Bihardobrossd:** a bauxitbányászat egykori központja s az ércdúsító maradványai–**Rabogány:** hévízforrás, bukott „természetvédelmi objektum”–**Tenke-fürdő:** egy felújított régi gyógyfürdő–**Tenke:** Természettudományi Múzeum–**Belényesszentmiklós:** kora-ÁRPÁDkori templomrom–**Dragánfalva:** Motel Terra: ebéd–**Rény:** 18. századi román fatemplom–**Stej:** a szovjet uránbánya-város–**Rézbánya:** egykori bányászati központ–**Kerpenyed:** „márvány”-bánya–**Vaskohaszód:** Jókai-barlang bejárata–**Köröstárkány:** népi építészet és emlékmű–**Belényes** útvonalon.

Indulás: a PRINCIPESA MARGARETA Panzió parkolójából.

Ebéd: TERRA Vendéglő, Dragánfalva.

20³⁰ vacsora

Szombat, június 20.

Helyszín: a PRINCIPESA MARGARETA Panzió konferenciaterme.

7⁰⁰ reggeli
8⁰⁰ regisztráció
8³⁰ konferencia megnyitó
9⁰⁰ délelőtti előadások kezdete
két szünettel: 10²⁰–10³⁵ és 11⁵⁵–12¹⁰
13³⁰ délelőtti előadások vége
13³⁰ ebéd
15⁰⁰ délutáni előadások kezdete
három szünettel: 16²⁰–16³⁰, 17³⁰–17⁴⁵ és 19⁰⁵–19¹⁵
20¹⁵ délutáni előadások vége
20³⁰ vacsora

Előadások

Matematikatörténet

Ülésvezető: FÜVESI István

9⁰⁰ **OLÁH-GÁL Róbert**

A magyar matematikai szaknyelv kialakulásáról

9²⁰ **KÁSA Zoltán**

SZŐKEFALVI NAGY Gyula kolozsvári munkássága

9⁴⁰ **SZABÓ Péter Gábor**

*„A' Farczádi Ur radix cubicájára” A marosvásárhelyi
Teleki-Bolyai Könyvtárban őrzött BOLYAI-hagyaték
BF 84/1, 1v jelzetű iratáról*

10⁰⁰ **MADARAS Lászlóné**

*Hogyan váltak egy magyar matematikus rekurzív
függvényekkel kapcsolatos elméleti kutatási eredményei
a gyakorlati alkalmazások fontos részévé?*

10²⁰–10³⁵ **szünet**

Ipartörténet I.

Ülésvezető: SZABÓ Péter Gábor

10³⁵ **HOLLÓ Csaba**

*BAROSS Gábor a vasminiszter, SZÉCHENYI terveinek
megvalósítója*

10⁵⁵ **SZABÓ József**

*Adalékok az észak-bihari vasúthálózat kiépülése történetéhez
a dualizmusban: elképzelések és megvalósítások*

11¹⁵ **BALÁZS János**

GYÁRFÁS Győző útjai

11³⁵ **FARAGÓNÉ PÖPPL Zsuzsanna**

Szemelvények a bajai mérnökképzés történetéből

11⁵⁵–12¹⁰ **szünet**

Ipartörténet II.

Ülésvezető: **HOLLÓ Csaba**

12¹⁰ **VÉGVÁRI Ferenc, BITAY Enikő, MÁRTON László**
A székelyföldi vasgyártás történetéből. Lövete múlt és jelen

12³⁰ **NÁDASI-ANTAL Zsuzsanna**
Szemes csempés tüzelőberendezések fejlődése

12⁵⁰ **MAKAI Zoltán**
Bemutatkozik a MEDRA család és a gyantai vízmalom

13¹⁰ **CIOBOTARU MEDRA Edith**
Élet a gyantai malomban id. MEDRA Ede emlékei – kisfilm

13³⁰–15⁰⁰ **ebéd**

Földtudományok–bányászattörténet I.

Ülésvezető: **KOMLÓSSY György**

15⁰⁰ **WEISZBURG Tamás, PAPP Péter**
BORN Ignác, Gyulafehérvár szülöttje

15²⁰ **TATÁR Andrásné**
Emlékezés SZAIBÉLY István, Rézbánya érceinek kutatójára

15⁴⁰ **BÉRES Márta**
Adatok a máramarosi ásványvizek kutatásának történetéhez a kezdetektől az első világháború végéig

16⁰⁰ **PÁPAY László**
Magyarországi olajpálák és felhasználási lehetőségeik

16²⁰–16³⁰ **szünet**

Földtudományok–bányászattörténet II.

Ülésvezető: WEISZBURG Tamás

16³⁰ **KORODI Enikő, Haidu Ionel**
A geológiai térképezés kezdetei Erdélyben a 19. században

16⁵⁰ **HEVESI Attila, RÁSONYI Zsuzsanna**
„Az elnemsodort falu”

17¹⁰ **HADNAGY Árpád**
Törmelékes nehéz-ásványok, torlattelepek és hordalékok világirodalma

17³⁰–17⁴⁵ **szünet**

A technika és technológiák története

Ülésvezető: WANEK Ferenc

17⁴⁵ **GIMESI László**
A számolást segítő eszközök fejlődése: a szorzás története

18⁰⁵ **BODNÁR István, SZASZÁK Norbert Tibor**
Gőztől a benzinig, benzintől a fagázig, avagy a fagázüzemű gépek fejlődéstörténete

18²⁵ **TEMPFLI M. Szilárd**
A katonai barakkok építéstechnológiái

18⁴⁵ **TEMPFLI M. Szilárd**
Iseum Napocensis

19⁰⁵–19¹⁵ **szünet**

Természettudománytörténet

Ülésvezető: KÁSA Zoltán

19¹⁵ **MIHOLCSA Gyula**
A PUSKÁS–KEELY-ügy – egy legenda, és ami mögötte van

19³⁵ **VALLASEK István**
GÁBOR Dénes (1900-1979) Nobel-díjas tudós munkássága

19⁵⁵ **PATKÓ Ferenc**
Carl LINNÉ (1707-1778) tudományos munkássága és hatása napjainkra

---

Hasznos információk

A konferencia titkárságának működési ideje és helyszíne

- csütörtök, június 18. 18⁰⁰ – 21⁰⁰ PRINCIPESA MARGARETA Panzió
(Str. Vasile Lucaciu nr. 5)
- szombat, június 20. 8⁰⁰ – 17⁰⁰ PRINCIPESA MARGARETA Panzió

Az előadások helyszíne

- A PRINCIPESA MARGARETA Panzió konferenciaterme.

Szálláshelyek

- PRINCIPESA MARGARETA Panzió (Str. Vasile Lucaciu nr. 5)
Tel.: +40-259-320049
- MARIO Panzió (Str. Poet Gheorghe Pitut nr. 9/A)
Tel.: +40-259-320153

Étkezések

- A reggelit mindenki a szálláshelyén fogyaszthatja el, a közös étkezések (csütörtöki és pénteki vacsora, valamint a szombati ebéd és vacsora) helyszíne a PRINCIPESA MARGARETA Panzió étterme.

Hasznos telefonszámok

- Konferencia titkárság mobil: +40-744-783237
- Miklós Beáta mobil: +40-742-291652
- Kolozsvári Magyar Főkonzulátus tel.: +40-264-596300